

**REPUBLIKA HRVATSKA
PRAVOBRANITELJICA ZA DJECU**

DPR-004-01/15-0001
Zagreb, 14. siječnja 2015.

**Hrvatski sabor
n/p gospodina Josipa Leke, predsjednika**

**Hrvatski sabor
Odbor za Ustav, Poslovnik i politički sustav
n/p gospodina Peđe Grbina**

**Ustavni sud Republike Hrvatske
n/ gospođe prof. dr. sc, Jasne Omejec, predsjednice**

**Vlada Republike Hrvatske
n/p gospodina Zorana Milanovića, predsjednika**

PREDMET: Rješenje Ustavnog suda od 12. 1. 2015.
- obavijest i preporuka, dostavljaju se

Poštovana gospodo i gospođe,

Ne dovodeći u pitanje ovlast Ustavnog suda za ocjenu ustavnosti zakona te svjesna obveze poštivanja odluka Ustavnog suda, temeljem Zakona o pravobranitelju za djecu (NN 96/03) i ovlastima koje iz njega proizlaze obavještavam Vas sljedeće:

Rješenjem Ustavnog suda (U-I-3101-2014.) pokrenut je postupak za ocjenu ustavnosti važećeg Obiteljskog zakona (NN 75/14), obustavljeno izvršenje svih pojedinačnih akata i radnji koje se poduzimaju na osnovi toga zakona do konačne odluke Ustavnog suda o njegovoj ustavnosti i naređena primjena starog Obiteljskog zakona iz 2003. (NN 116/03...) do konačne odluke o ustavnosti.

Smatram da je navedenim Rješenjem ozbiljno narušeno trenutno stanje zaštite prava djece u Republici Hrvatskoj i u ovom trenutku unosi pravnu nesigurnost u taj sustav. Obustavom izvršenja svih pojedinačnih akata i radnji na temelju Obz14 Ustavni sud je ustvari uveo suspenziju primjene cijelog Obz14, a ne samo određenih pojedinačnih akata i radnji kako stoji u odredbi čl. 45. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu. Time je ostvaren, pravno i praktično, učinak potpunog ukidanja Obz14 čime je nastala pravno nemoguća situacija, naime, da se ne primjenjuje zakon koji je na snazi! Obz14 je zakon koji se nalazi u proceduri ocjene ustavnosti, prema tome, do konačne odluke o njegovoj ustavnosti on je na snazi! S druge strane, za sve vrijeme obustave primjene OBz14 koji je na snazi, Ustavni sud rješenjem određuje primjenu zakona (Obz03) koji nije na snazi pozivajući se na odredbu čl. 31. st. 5. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu. Mišljenja sam da je Ustavni sud prekoračio svoje ovlasti i stavio se u ulogu zakonodavca budući da ni najširoj interpretacijom navedene odredbe nije moguće pod „određivanjem načina provedbe svoje odluke, odnosno rješenja“ obuhvatiti ovlast određivanja zakona koji se ima primijeniti na određeno područje. Potpunom suspenzijom primjene Obz14, za koju ponovljeno ističem da pravno nije moguća i dopuštena za zakon u postupku ocjene ustavnosti (zakon na snazi, a ne primjenjuje se!), Ustavni sud se našao pred pravnom prazninom koju nije bio ovlašten svojim rješenjem popunjavati određivanjem zakona koji će se primjenjivati, niti svojim rješenjem osnažiti zakon koji u tom trenutku nije bio na snazi.

Zbog svega navedenog ovakvo Rješenje Ustavnog suda doista jest ustavnopravni presedan, po našoj ocjeni presedan s ozbiljnim posljedicama.

U vrlo šturom obrazloženju odluka o obustavi primjene Obz14 (od ukupno 338 stranica svega tri 335-338, ostalo su prijedlozi predlagatelja, očitovanja, mišljenja i sl.) i određenja zakona koje se ima primjenjivati do okončanja postupka, navode se „mnogobrojnost i složenost prigovora“, sumnja u postojanje „strukturnih nedostataka“ koja može dovesti, ako se pokaže opravdanom, do „disfunkcionalnosti“ zakona, a ova opet do njegove neustavnosti. Prema odredbi čl. 45. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu ključni kriteriji za privremenu obustavu izvršenja pojedinačnih akata i radnji su da njihovim izvršenjem mogu nastati „teške i nepopravljive posljedice.“ U obrazloženju o posljedicama se govori vrlo uopćeno, bez konkretnijeg navođenja i opisivanja teških i nepopravljivih posljedica. Ničim nije učinjeno niti vjerojatnim mogućnost nastupanja teških i nepopravljivih posljedica.

Uvođenjem „mnogobrojnosti i složenosti prigovora“ kao kriterija obustave izvršenja pojedinačnih akata i radnji u smislu čl. 45, Ustavnog zakona o Ustavnom sudu, nije li si Ustavni sud time osigurao mogućnost da spriječi primjenu svakog zakona za kojega ocijeni da su prigovori od strane predlagatelja brojni i složeni? Nema sumnje da je to poruka i predlagateljima koji bi mogli imati interesa da se stopira primjena nekog zakona.

Obrazloženje naredbe o primjeni Obz03 je potpuno izostalo. Mišljenja sam da je Ustavni sud morao uzeti u obzir da taj zakon nije usklađen s međunarodnim ugovorima koji obvezuju RH, posebice s Konvencijom o pravima djeteta i s Konvencijom o zaštiti osoba s invaliditetom, koja se reflektira i na zaštitu prava djece. Također, Ustavni sud je morao znati za odluke Europskog suda za ljudska prava u kojima se Republiku Hrvatsku upućuje na nužnost izmjene Obiteljskog zakona iz 2003, na poteškoće u primjeni, odnosno, riječima Ustavnog suda, njegovu disfunkcionalnost. To se posebice vidi u presudama u slučajevima X protiv Hrvatske, XY protiv RH, Krušković protiv Hrvatske, Gluhaković protiv Hrvatske).

Ocjena pravobraniteljice za djecu RH jest da je ovakvim Rješenjem Ustavni sud, nepotrebno, ishitreno, te prekoračujući ovlasti koje po Ustavnom zakonu o Ustavnom sudu ima, uzrokovao pravni kaos u području zaštite djece, u ovom trenutku gotovo s nesagledivim posljedicama.

S tim u vezi, u cilju zaštite prava i interesa djece u svim postupcima započetim po Obz14, a koji će se po rješenju Ustavnog suda nastaviti po odredbama Obz03, a za čiju djelotvornu provedbu je u praksi nadležna Vlada Republike Hrvatske, sukladno članku 10. Zakona o pravobranitelju za djecu preporučujem Vladi RH da sukladno članku 3. Konvencije o pravima djeteta postupi u najboljem interesu djeteta i u svim akcijama djeci da prednost, kako zbog ovako složene pravne situacije ona ne bi bila dodatno stigmatizirana.

Pozivam Hrvatski sabor i njegove zastupnike te Ustavni sud Republike Hrvatske da u okviru svojih ovlasti, a vezano za novonastalu situaciju, zaštite prava djece i osiguraju im njihov nesmetani razvoj.

S poštovanjem,

PRAVOBRANITELJICA ZA DJECU
Doc. dr. sc. Ivana Milas Klarić